

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ТЕРМІНОТВОРЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Крекотень О.В., старший викладач кафедри іноземних мов

Сучасне суспільство потребує нових понять, які є своєрідним продуктом науково-технічного прогресу, розвитку засобів масової комунікації, результатом загального прискорення темпу життя суспільства.

Термін – спеціальне слово або словосполучення, що зазвичай вживається для точного вираження поняття з певної галузі знання. Слово термін відоме ще з античних часів. У латинській мові (*terminus*) означало “кінець”, “кордон”, “межа”. У середньовіччі набуло вже значення “визначення”, “позначення”. Д.Е. Розенталь дає таке визначення терміна: «термін - слово або словосполучення, яке точно позначає певне поняття, що вживається в науці, техніці, мистецтві». Е.Ф. Скороходько розуміє термін як слово чи усталене словосполучення, що є членом такої лексико-семантичної системи, яка репрезентує певну фахову (спеціалізовану) систему понять.

Характерні ознаки термінів: а) належність до певної термінологічної системи; б) наявність дефініції (визначення); в) однозначність в межах однієї терміносистеми; г) точність; д) стилістична нейтральність; є) відсутність експресивності, образності, суб'єктивно-оцінних відтінків.

Спостереження за матеріалом дослідження дозволяють нам виділити наступні чинники терміноутворення: - **Науково-технічний прогрес:** розробка й поява нових деталей, нових видів палива, розробка гаджетів. Для того щоб створити свій власний словник комп'ютерних термінів, французька мова прибігла до комплексу різних засобів збагачення лексики, один з них – це переклад англійських термінів за аналогією форми або функцій: *mouse* - *souris* (мишка); *recycle bin* - *corbeille* (корзина); *frame* - *cadre* (рамка) - метафора для опису панелі що відображає документи; *home page* - *page d'accueil* (домашня сторінка). Щоб якось протистояти навалі англо-американських запозичень, французька мова намагається, на противагу ним, створити свої власні терміни: *computer* – *ordinateur*, *xerox* – *photocopieuse*, *e-mail* – *courriel*, *fax* – *telecopie*,

- **Суспільні феномени.** Економічна криза загострила ситуацію із викраденням автомобілів, що сприяла появі цілої низки термінів на позначення цієї ситуації: *piraterie routière*, *f* — крадіжки на дорогах, викрадення автомобілів. З'являється “технічна” відповідь на цей соціальний феномен: *télésécurité*, *f*— інтегрована система електро- та телебезпеки; *dispositif antidémarrage*, *m*— іммобілайзер (засіб проти викрадення автомобіля).

Цінність людського життя впливає на зміни правил дорожнього руху, посилення контролю за ними та технічні інновації: *pré-tendeur*, *m*— прилад, що натягує ремінь безпеки під аварії;

- **Нові реалії.** Хакер (англ. *hacker*) Це англійське слово існує в комп'ютерних словниках багатьох мов, та означає “людину, яка зламує бази даних”. Англійська назва походить від дієслова *to hack* “зламати” (гілку або предмет) Існує одна з гіпотез, що це слово виникло у лексиконі американських студентів Массачусетського технічного університету у 60-их роках ХХ-ого століття. У французькій мові намагалися дати такий переклад слова : франц. *Hacker* (запозичення з англійської мови) комп'ютерний злочинець. Проте англійський іменник *hacking* (злам) був успішно перекладений на французьку мову, як *piratage* (піратство) - метафора, що означає плавання чи то по морях та океанах, чи то по просторам Інтернету.

Багато нових термінів утворюється за допомогою суфіксації або словоскладання. Продуктивними для терміноутворення є такі суфікси, як *-ique*, *-(is)ation*, *-ite*, *-on*, *-eur*, *-age*: *hybridation*, *f*; *motorisation*, *f*; *feroutage*, *m*; *inheritage*, *m*; *roulage*, *m*. Словоскладання посідає особливе місце серед способів творення термінів. З'єднуватися можуть не лише основи, а й цілі слова: *éthylomètre*, *m* (*éthyl* + *o* + *mètre*); *boîte-tampon*, *m* (*boîte* + *-* + *tampon*). Деякі реалії, незважаючи на те, що вже існують в українській мові, потребують лінгвокультурологічного коментаря: *autocaravane intégrale*, *f* – трейлер, дім-автофургон (обладнаний кухнею, місцями для сну, туалетом).

Однак пошук еквівалентів у рідній мові для перекладу термінів з іноземної мови ускладнюється тим, що терміни неоднозначні і в залежності від сфери знань, у якій вони вживаються, мають різні значення та дефініції. Хоча деякі термінознаки справді однозначні і не мають жодних інших значень ні в якій іншій сфері і завжди перекладаються абсолютним еквівалентом. Наприклад, терміни «*l'économie*», «*l'argent*», «*le marché*», мають точні відповідники в українській мові: «економіка», «гроші», «ринок», які легко знайти у загальних словниках, не звертаючись навіть до фахових. Однак частка таких термінів у загальному термінофонді дуже незначна, тому переклад більшості спеціальних галузевих термінів не є простою заміною слова-терміна мовою оригіналу відповідним термінознаком у мові перекладу.

Таким чином, зроблений нами невеликий аналіз підходів до французького терміноутворення показав, що він потребує більш ретельного вивчення. Результати такої праці сприятимуть глибшому розумінню французької мови, а також виробленню конкретних тактик і стратегій, застосованих при роботі з термінами.